

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра охорони праці і біотехнічних систем у тваринництві. Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Андрій МУЗИЧЕНКО

" ___ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

охорони праці і біотехнічних систем у тваринництві систем у тваринництві.

Кафедри загальної екології,
радіобіології та безпеки
життєдіяльності

Протокол № ___ від " ___ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Василь

ХМЕЛЬОВСЬКИЙ. Алла КЛЕПКО

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Корпоративні фінанси»

_____ Олійник Лариса Анатоліївна

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

БЕЗПЕКА ПРАЦІ І ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма Корпоративні фінанси

Факультет Економічний

Розробник: Марчишина Є.І., к.с.г.н., доцент, Піскунова Л. Е. к.с.г.н., доцент

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Безпека праці і життєдіяльності» є обов'язковим компонентом освітньої програми з корпоративних фінансів, спрямованим на формування у студентів системи знань щодо основ безпеки праці, охорони праці, пожежної безпеки, санітарних та гігієнічних вимог у фінансових установах та інших організаціях, а також навичок оцінки та управління ризиками, пов'язаними з професійною діяльністю. Вивчаються нормативно-правові акти, стандарти безпеки праці, засоби індивідуального та колективного захисту, а також основи першої допомоги та поведінки у надзвичайних ситуаціях. Особлива увага приділяється формуванню відповідального ставлення до власної безпеки та безпеки колег, а також ознайомленню з сучасними технологіями та методами забезпечення безпечних умов праці. Теоретичні знання доповнюються практичними навичками, що є необхідними для створення безпечного і здорового робочого середовища. Застосування отриманих знань сприяє формуванню відповідальної життєдіяльності та здатності забезпечувати безпеку в професійній сфері.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Корпоративні фінанси
Факультет/ІНІ	Економічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	4
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	30 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів системи знань про основи безпеки праці та життєдіяльності, розвитку навичок застосовувати нормативно-правові акти та сучасні методи забезпечення безпечних умов праці, а також у здобутті вмінь аналізувати ризики, планувати заходи щодо їх мінімізації та формувати відповідальне ставлення до власної безпеки і безпеки оточуючих у професійній діяльності.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Безпека праці і життєдіяльності» (за їх наявності) ОК9 Правознавство

Набуття компетентностей

ЗК7 — Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК14 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання

ПРН19 — Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН23 — Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні

види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Принципи забезпечення безпеки життєдіяльності												
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з БЖД, таксономія небезпек	2	-	-	4	3.75	9.75	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	2	-	-	5	3.75	10.75	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки	2	-	-	-	3.75	5.75	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Хімічна безпека	2	-	-	-	3.75	5.75	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	8	0	0	9	15	32	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Організаційно-функціональна структура та методологія безпеки												
Тема 1. Людина - відкрита біоенергетична та духовно-інформаційна система	3	-	-	2	5	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Менеджмент безпеки, структура захисту у НС	2	-	-	2	5	9	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Управління силами та засобами ОГ під час НС	2	-	-	2	5	9	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	7	0	0	6	15	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Правові та організаційні питання охорони праці												
Тема 1. Правові і організаційні основи безпеки та охорони праці	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Виробничий травматизм та методи аналізу виробничого травматизму і професійних захворювань	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Організація роботи з питань охорони праці на підприємстві та обов'язкових медичних оглядів працівників	2	-	-	4	15	21	-	-	-	-	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Тема 4. Небезпечні та шкідливі чинники на виробництві та джерела їх утворення. Засоби індивідуального захисту працівників	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	8	0	0	8	15	31	-	-	-	-	-	-
Модуль 4. Виробнича санітарія та гігієна праці												
Тема 1. Умови праці на робочих місцях на підприємствах. Атестація робочих місць за умовами праці	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Мікроклімат у виробничих приміщеннях	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Захист працівників від шкідливої дії шуму та вібрації	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Електро та пожежна безпека на підприємствах	1	-	-	1	15	17	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 4	7	0	0	7	15	29	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	30	0	0	30	60	120	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з БЖД, таксономія небезпек	2
2	Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	2
3	Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки	2
4	Тема 4. Хімічна безпека	2
5	Тема 5. Людина - відкрита біоенергетична та духовно-інформаційна система	3
6	Тема 6. Менеджмент безпеки, структура захисту у НС	2
7	Тема 7. Управління силами та засобами ОГ під час НС	2
8	Тема 8. Правові і організаційні основи безпеки та охорони праці	2
9	Тема 9. Виробничий травматизм та методи аналізу виробничого травматизму і професійних захворювань	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
10	Тема 10. Організація роботи з питань охорони праці на підприємстві та обов'язкових медичних оглядів працівників	2
11	Тема 11. Небезпечні та шкідливі чинники на виробництві та джерела їх утворення. Засоби індивідуального захисту працівників	2
12	Тема 12. Умови праці на робочих місцях на підприємствах. Атестація робочих місць за умовами праці	2
13	Тема 13. Мікроклімат у виробничих приміщеннях	2
14	Тема 14. Захист працівників від шкідливої дії шуму та вібрації	2
15	Тема 15. Електро та пожежна безпека на підприємствах	1
Всього годин		30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	2
2	Розрахунок біологічного віку та темпу старіння	2
3	Інфекційні захворювання	3
4	Визначення психофізіологічних властивостей людини та вплив їх на безпеку.	2
5	Аналіз небезпеки хронічного отруєння ртуттю	2
6	Перша допомога при кровотечах	2
7	Перша допомога при різних видах опіків	2
8	Організація навчання з питань охорони праці на підприємствах	2
9	Розроблення інструкцій з охорони праці для працівників підприємства	2
10	Основні функціональні обов'язки з охорони праці посадових осіб підприємств	2
11	Розслідування та ведення обліку нещасних випадків на виробництві	2
12	Засоби індивідуального захисту працівників	2
13	Дослідження основних параметрів мікроклімату виробничих приміщень	2
14	Вимірювання та нормування освітленості виробничих приміщень	2
15	Первинні засоби пожежогасіння на підприємствах АПК	1
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вимоги до якості харчових продуктів. Раціональне та здорове харчування старіння.	15
2	Підготовка для виступів на семінарах, круглих столах, наукових конференціях	15
3	Організаційні питання проведення працезохоронної діяльності на підприємстві	15
4	Загальні вимоги електробезпеки на підприємствах	15
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування з теоретичних питань безпеки праці та життєдіяльності
- Тестування знань з нормативно-правових актів та стандартів безпеки
- Практичне тестування навичок використання засобів індивідуального та колективного захисту
- Оцінювання підготовки та здатності аналізувати ризики у ситуаціях моделювання
- Поточне оцінювання участі у обговореннях та практичних заняттях
- Модульний контроль знань з окремих модулів курсу
- Підсумковий іспит або залік за теоретичними та практичними знаннями

Методи навчання:

- Лекції з інтерактивними елементами для ознайомлення з нормативно-правовою базою та теоретичними аспектами безпеки праці
- Практичні заняття з використанням тренажерів та симуляторів для відпрацювання навичок першої допомоги та використання засобів захисту
- Кейс-метод для аналізу конкретних ситуацій та прийняття рішень щодо управління ризиками
- Обговорення та робота в групах для формування відповідального ставлення до безпеки
- Проектна діяльність з розробки планів заходів щодо забезпечення безпеки у різних організаційних структурах
- Модульні тестування для самоперевірки знань та навичок студентів

- Використання сучасних мультимедійних засобів та електронних платформ для активізації навчального процесу

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Принципи забезпечення безпеки життєдіяльності		
Лабораторна робота. Лабораторна робота 1	ПРН 19, ПРН 23.1. Вивчення основних принципів забезпечення безпеки життєдіяльності, ознайомлення з системами безпеки на підприємствах, формування навичок самостійної роботи та критичного мислення щодо безпеки. Студенти здобудуть знання про сучасні підходи до забезпечення безпеки, зможуть аналізувати виробничі ризики та застосовувати профілактичні заходи.	20
Самостійна робота. Самостійна робота 1		20
Лабораторна робота. Лабораторна робота 2		20
Самостійна робота. Самостійна робота 2		20
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота з безпеки		20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Організаційно-функціональна структура та методологія безпеки		
Лабораторна робота. Лабораторна робота 1	ПРН 19, ПРН 23. Вивчення організаційних структур, функцій та методологічних підходів у системі безпеки праці. Формування навичок аналізу організаційних процесів та застосування сучасних методів управління безпекою. Студенти зможуть ідентифікувати ключові елементи структури безпеки та застосовувати їх у практичних ситуаціях.	20
Самостійна робота. Самостійна робота 1		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Лабораторна робота. Лабораторна робота 2		20
Самостійна робота. Самостійна робота 2		20
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота з організаційної структури		20
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Правові та організаційні питання охорони праці		
Самостійна робота. Організаційні питання проведення працезахоронної діяльності на підприємстві	ПРН 19, ПРН 23. Вивчення правових аспектів охорони праці, нормативно-правової бази та організаційних заходів щодо забезпечення безпеки праці. Студенти здобудуть навички аналізу правових документів, створення організаційних заходів, а також розвитку критичного мислення щодо правового регулювання охорони праці.	100
Всього за модулем 3		100
Модуль 4. Виробнича санітарія та гігієна праці		
Самостійна робота. Загальні вимоги електробезпеки на підприємствах	ПРН 19, ПРН 23. Вивчення санітарно-гігієнічних вимог до виробничого середовища, профілактики професійних захворювань та формування навичок дотримання гігієнічних стандартів на підприємстві. Студенти здобудуть знання щодо електробезпеки, санітарних норм і гігієнічних процедур, зможуть застосовувати їх у практичних ситуаціях.	100
Всього за модулем 4		100
Участь в науковій конференції		5
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4465> <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=797>);

-Хмельовський В.С., Марчишина Є.І., Білько Т.О., Мотрич М.М. Скібчик В.І. Охорона праці. Навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2021. 594 с.;

-Піскунова Л.Е. Бондарь В.І., Зубок Т.О. Безпека праці та життєдіяльності: Підручник. Київ, 2022. 396 с. ;

-Войналович О.В., Мотрич М.М., Єременко О.І., Зубок Т.О. Охорона праці. Лабораторний практикум. К. Видавництво НУБіП України. 2024. 308 с.;

-Піскунова Л.Е. Робочий зошит для практичного вивчення дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2022. 110 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про охорону праці», 2002 із змінами 2025 р.
2. Войналович О.В. Засади охорони праці у схемах, таблицях і графіках: навч. посібник. К.: Основа, 2022. 219 с.
3. Марчишина Є.І. Білько Т.О. Occupational and life safety (Безпека праці і життєдіяльності). Навчальний посібник К. Центр учбової літератури. 2021. 428 с.
4. Хмельовський В. С., Братішко В.В, Марчишина Є.І., Войналович О.В., Білько Т.О., Зубок Т.О. Охорона праці в галузі. Підручник. К. Видавництво НУБіП України. 2025. 336 с.